

Jubilant František Peterka potěšil po strop vyprodané liberecké Divadlo F. X. Šaldy

12. 04. 2012 16:51

Nedlouho poté, co František Peterka, laureát Ceny hejtmana LK, oslavil devadesáté narozeniny (17. března), vyprodal Divadlo F. X. Šaldy v Liberci. Benefice pro obdivovatele a fanoušky toto setkání s výraznou osobností českého divadla a filmu ve spolupráci s Lucií Bílou a kolegou Ladislavem Duškem potěšila a v mnoha případech i dojala.

Na jevišti se František Peterka spolu s průvodcem večera a Lucinkou, jak zpěvačku oslovoval a ještě ji chtěl adoptovat jako vnučku, podělili o své zkušenosti, vzpomínky, názory a humor pod záštitou náměstkyně hejtmana LK Lidie Vajnerové (SOS) a náměstka primátorky Kamila J. Svobody.

„Vystoupení Františka Peterky na prknech „jeho“ divadla bylo velkým zážitkem a věřím, že se s Františkem znovu brzy sejdem na křtu jeho memoárů, které chystá snad ještě před prázdninami,“ řekla náměstkyně hejtmana, která předala v závěru Mistrovi spolu s dalšími hosty, mezi nimiž nechyběl Krakonoš z Harrachova a další postavy ze známého Večerníčku, květiny a další dary. Pocty se dostalo i Peterkově skvělé pečovatelce Janě Vurstové, která hrdinně snášela hercovu trému před zahájením benefice.

Lucie Bílá přivezla jako dárek několik, asi šest, písniček, které jubilanta i obecenstvo mnohdy ohnaly až k slzám, třeba Ave Maria....

Celý večer byle koncipován jako benefice ve prospěch Františka Peterky, jemuž ředitel divadla Martin Otava na závěr vystoupení symbolicky předal vybranou částku a poděkoval za dlouholetou práci v libereckém divadle. Ani po dvou hodinách vyprávění nechtěl František Peterka divadelní prkna opustit, a tak až v půl osmé se nadšení diváci s legendou nejen libereckého divadla a českého filmu rozešli. Věřme, že ne na dlouho!

A o čem František Peterka v Divadel F. X. Šaldy třeba na vyprávěl? To se snažil autor zaznamenat při předchozích setkáních.

Jak Peterkův Krakonoš třikrát přišel o vousy, kabát a fajfku aneb Jak mu Vítězný lid zabral šatnu a záviděl

Jiří Langer

Povídání s hercem Františkem Peterkou (nar. 17. 3. 1922), představitelem nesmrtelného Krakonoše ve Večerníckových Krkonošských pohádkách Marie Kubátové a režisérky Věry Jordánové, je pro každého návštěvníka v jeho bytě v Liberci mimořádným zážitkem. Jako by mu léta neubíhala, i když jak známo po střetu s automobilem v roce 2001, když mu bylo 79 let, absolvoval více než 40 chirurgických operací. Usmívá se, cvičí s činkou, chodí pravidelně na procházky a s humorem vypráví.

Zrovna nedávno jsem si říkal, že o Krakonošovi už vyprávět nebudu. Už jsem o postavě, spoluhercích, o tom, jak se natáčelo, řekl snad všechno a několikrát. A už jste tady. *(Usmívá se.)*

Tak pro začátek – jak jste se dozvěděl, že budete hrát Krakonoše?

Věra Jordánová, režisérka, říká, že okamžitě věděla, že to budu já a napsala mi dopis. Od výtvarníka Vladimíra Dvořáka jsem zase slyšel, že taky hned věděl, že to budu já. A řekl mi důvody – je to takový blbý, když to má člověk říkat o sobě, zkrátka – že to má být chlap, ale přitom má mít oči, ze kterých nemluví násilí. Na tu roli nikdo zkoušku nedělal.

Kdesi jste už prozradil, že natáčení seriálu, který má dvacet dílů, nebyla zrovna procházka růžovou zahradou. Ale přece jen, přibližte stručně našim čtenářům proč.

Zopakuji tedy, že se jedna část seriálu natáčela v noci, šetřilo se proudem, takže jsem teprve v šest hodin ráno přijížděl z Prahy do Liberce. Snažil jsem se hodně rychle spát, protože už v půl desátý se zkoušelo v Divadle F. X. Šaldy a po představení se znovu ujíždělo na Barrandov točit. Tam jsem k tomu musel rozdýmat dýmku s tabákem značky Taras Bulba. Úvodní scéna, kde překračuji hory a rozsévám kytíčky, se točila hodinu. Pro mne jako nekuřáka to bylo utrpení. Měl jsem úplně dřevěný jazyk, což byl nejstrašnější zážitek. O půlnoci byla pauza a já jsem omámen kouřem nemohl slézt z těch schodů nad horami. Točila se mi hlava a já volal techniky o pomoc a oni si mě sundávali, vlastně mě heverovali dolů. A představte si, když se točilo pokračování, podobnou scénu jsme natáčeli znovu. Když jsem se ptal proč, měl jsem před očima tu čudící fajfku, bylo mi řečeno, že kdybychom použili úvod z první části, nezaplatili by nám celou práci. A zase mi bylo špatně. Nakonec jsme točili úvod celkem třikrát.

A taky byly problémy s občerstvením. Na Barrandově fungoval hostinec U Kouby, kde byl po znárodnění vedoucím provozovny původní majitel. Tam jsme se chodili skvěle stravovat. A jednou takhle přijdu ke Koubům na jídlo, koukám, nejsou tam stoly, jen stojánky. A za pultem dva starouškové. Prostě, jak šel Kouba do důchodu, všichni jeho zaměstnanci s ním odešli. V tom bufetu se pak podávaly už jen salám, sekaná a lahvové pivo.

Kolegové však už o tom věděli, každý měl s sebou kastrůlek s večeří, a tak mi každý dal ochutnat, včetně Ilji Prachaře, Trautenberka.

Takže když mi někdo řekne, vy máte určitě na Krkonošské pohádky krásné vzpomínky, odpovídám, no možná na chvíli, ale jinak to pro mě byl řetěz dost nepříjemných událostí.

Zůstalo vám něco z natáčení na památku?

Nic. Když skončilo natáčení prvních šesti dílů a všichni se domnívali, že se nic dalšího dělat nebude, chtěl jsem si kostým, včetně vousů, které byly podle odlitku mé tváře na míru, koupit. Ty vousy byly ze sedmi dílů, takže když mě líčili, tak to byla trochu štukatura, zkrátka nikdo jiný je nosit nemohl. Ale bylo mi řečeno, že to půjde do rekvizitárny. A kostým by taky nikdo jiný z herců v té době neoblékl.

Za čtyři roky mě volali, že do televize píše diváci, že to mělo velký úspěch a že se bude pokračovat a ať přijedu na zkoušku kostýmu a odlitek obličeje. Já říkám, to je báječný, vždyť to tam máte odminule. Nemáme. A dělalo se všechno znovu. Po natáčení jsem to chtěl zase koupit, zase nic. Kostým ani vousy jsem nedostal. A když se točilo třetí pokračování, dopadlo to úplně stejně. A myslím, že kdyby se točily další díly, zase by se kostým ani vousy nenašly.

Jinak na to šel jeden můj kolega, který napsal na místo, kde měl být v rekvizitárně jeho kostým: „Ukradl jsem ho a jsem ochoten ho kdykoliv zaplatit.“ A měl ho.

A když jsme natočili v roce 1957 film Černý prapor, soutěžil na festivalu v Buenos Aires. Kupodivu tam jako delegace nejeli žádní herci, jen dvě herečky, byť ženský v tom filmu vůbec, kromě statujících Vietnamek, nehrály. Přesto bylo ušito sedm bílých smokingů a ty se na Barrandově po návratu z Argentiny ztratily. Ti, co si je „vzali“, už v tom uměli chodit, zatímco já jako Krakonoš ne. A ani napotřetí jsem je nepřemluvil, aby mi kostým prodali.

Znal jste kolegy, se kterými jste účinkoval v Krkonošských pohádkách?

Samozřejmě, s Iljou Prachařem a Zdeňkem Řehořem, s tím jsem například hrál ve filmu Přežil jsem svou smrt, jsme byli takřka stejné ročníky. Hanku Maciuchovou moc ne, byla nejmladší, a ani Jardu Satoranského. Zato je teď sleduju v televizi.

Spolupracovalo se nám dobře, vždyť jsme hráli pro děti. Potýkali jsme se jen s problémem, že jsme se museli vejít do deseti minut. Věra Jordanová nám většinou řekla, je to dobrý, ale ztrácíme nějaké vteřiny. Tak znovu, nesmíte to odbýt, ale hrajte rychleji, svižněji. Pořád nám měřila čas, takže to někdy vypadalo, že trénujeme na olympiádu a že musíme splnit nějaký limit. Ale když se na to dneska dívám, nezdá se mi to uhnané.

Povězte nějakou historku z natáčení.

Nevím už, při které sérii se to stalo, ale jednou takhle jdu do své šatny, a tam sedí všechen personál, který se podílel na natáčení tohoto Večerníčku. Tak mě napadlo, proč se sešli zrovna v mé šatně. Říkám, co tu děláte? Oni, čekáme až začneme natáčet, nemáme kam jít, A proč nejste ve svých šatnách? No to nejde, všem nám vzali šatny. A kdo? No přece vítězný lid.

Tehdy se točil ten masový film, (Vítězný lid, 1977, režie Vojtěch Trapl o událostech z roku 1948), kde bylo hodně herců, statistů a personálu. Tak je nastěhovali i do šaten mých kolegů. Tak jsem se rychle oblékl do kostýmu a vylezu na chodbu a zrovna z jedné dveří vycházel skvěle nalíčený prezident Beneš z toho filmu, kterého představoval Jiří Pleskot. Myslím, že jej i mluvou a mimikou velmi dobře zahrál. Okamžitě jsem se mu poklonil a povídám – uctivý služebník Vaše excelence. Samozřejmě, kolegové to slyšeli, hned ze šatny vyběhli a Maciuchová mu vysekla pukrle, další ho oslovovali pane prezidente, je to pro nás velká čest a následovaly další repliky. A Pleskot nám odpověděl: „Vy blbouni, jak já vám závidím, že točíte Krakonoše a já musím dělat tuhleť s.....“, na konci je u.

Pokračování už se zřejmě natáčet nebude.

Asi nebude, jsme z toho seriálu naživu už jen dva chlapi. Ale stalo se, že do nějakého časopisu, myslím Květy, se kdosi dotázal, zda se bude natáčet pokračování. Z té redakce mu odpověděli, že už asi ne, protože Krakonoš zemřel. Když jsem si to přečetl, tak jsem reagoval, že si jim jako dovoluji napsat ohledně mého úmrtí, že jak známo Krakonoš je nesmrtelný, a tudíž, že žiju dál. Omluvili se mi. Od té doby doufám, že pořekadlo, o kom se takto mluví, že ten se dlouho dožije, bude dále platit.